

Inspiration & Impression

פרשת אמור תשפ"ג

¹⁵ You shall count for yourselves — from the morrow of the rest day, from the day when you bring the Omer of the waving — seven weeks, they shall be complete. ¹⁶ Until the morrow of the seventh week you shall count, fifty days; and you shall offer a new meal-offering to HASHEM. ¹⁷ From your dwelling places you shall bring bread that shall be waved, two loaves made of two tenth-ephah, they shall be fine flour, they shall be baked leavened; first-offerings to HASHEM. ¹⁸ With the bread you shall offer seven unblemished lambs in their first year, one young bull, and

16
11. מקורת השבת — On the morrow of the rest day, i.e., the morrow of the first day of Pesach, which is called a rest day because ordinary work is forbidden on it. Although the word שבת ordinarily refers to the Sabbath, this cannot be the case here, because the verse does not specify which of the fifty-two Sabbaths is meant (Rashi; Sifra). This term became one of the major points of controversy between the Sages and the heretical Boethusians. They interpreted the term literally, as referring to the Sabbath, thus claiming that the Omer had to be brought on a Sunday, the morrow of the Sabbath (Menachos 65a).

100

NER UZIEL

behalf; the kohen shall make this wave offering on the day after Shabbos.

(Vayikra 23:11)

Later, in conjunction with its instructions for counting seven weeks before bringing the offering of the new wheat crops, the Torah again states when the omer offering is brought:

From the day on which you bring the omer as a wave offering, the day after Shabbos, you shall count seven complete weeks. You must count until the day after the seventh week, [a total of] fifty days; then you shall bring an offering of new grain to God.

(Ibid., 15-16)

→ The Talmud teaches that in the Torah's instructions regarding both the omer offering and the Omer counting, the phrase "the day after Shabbos" is not to be taken literally to mean the day of Shabbos, for it refers to the day after the first mikra kodesh of Pesach (Menachos 65b).

This interpretation of Shabbos as referring in this context to the fifteenth of Nissan was the focus of one of the greatest internal controversies in Jewish history. During the Second Temple era, the Sadducees, who were a breakaway Jewish sect, refused to accept that God entrusted the Torah Sages with the exegetical principles by which to expound the Torah. Thus the Sadducees rejected the oral tradition in every instance where the interpretation of the Sages was not apparent in the simple meaning of the text.

- Since the Torah explicitly states that the omer offering is to be brought on "the day after Shabbos," the Sadducees would bring the omer offering and begin the Omer counting period on the day after the Shabbos during Pesach, no matter on which of the festival's seven days it fell. They would then count seven weeks (forty-nine days), and on the fiftieth day, which always fell on a Sunday, they would celebrate Shavuos.

The Sadducees have long since disappeared; the millennia have proven the oral tradition and its exponents to be the elixir of Jewish survival. Nevertheless, the question presents itself: Since in this case the

Torah intended "Shabbos" to mean "holiday," and "the day after Shabbos" to refer to the second day of Pesach, why didn't it say so? Why does the Torah use terminology that can be misleading, even to those who — unlike the Sadducees — are seeking the true meaning of God's word?

3 מחלוקת הצדוקים - מחלוקת אידיאולוגית

לפי האמור יובן מדוע הצדוקים לחמו כל כך להחזיר דעתם שממחרת השבת הכוונה לשבת בראשית. מחלוקת זו לא היתה על דרש הפסוק בלבד, אלא מחלוקת אידיאולוגית. הצדוקים רצו לנתק את פסח משבועות, את חרות הגוף מחרות הנפש רצונם היה להחזיר את הדיעה הפסולה שחרות נחשבת בעצם היציאה מעבדות פיזית לחרות פיזית בלי תכלית רוחנית. ואילו חז"ל ידעו ודרשו: "חרות על הלוחות" אל תקרי חרות אלא חרות, אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה. בלי זה אין זו חרות כלל. ועיקר הספירה "ממחרת הפסח" לקשר חג החרות עם מתן תורה, בלעדיה אין ערך לחרותו של עם ישראל. לכן כשניצחום עשו יום טוב גדול ושמחה רבה, כי בזה תקנו את חג החרות ויצקו משמעות אמיתית למושג "חרות".

4

תורמ	אהל	פרשת אמור	מישה
אשר כפרו בתושבע"פ וניסו לקבוע מדעתם האילוית את דיני התורה, פירשו כי "ממחרת השבת" היינו כפשוטו ולכן החליטו כי כוננת הפסוק ממחרת שבת בראשית, ולא ממחרת יני"ט של פסח כפי שאמרו חז"ל, ולכן איתא במתני' במנחות שאת מנחת העומר עשו בפני המון העם כדי להוציא מדעתם של אלו.	ולכאוי' יל"ע מדוע באמת כתבה התורה בלשון "ממחרת השבת", ולא באופן שלא היה מקום לטעות.	ואמנם כבר מצינו בחז"ל שהקב"ה כתב את התורה באופן של "כל הרוצה לטעות יבוא ויטעה" ⁸⁴ אך לכאוי' ראוי לפרש בכל מקוי טעמו של דבר.	וצריך לומר שארובה הקב"ה כתב את התורה באופן שיהיה הכרח להזקק לפרשנותם של חכמינו ז"ל, וכך יתחזק הענין של אמונת החכמים, ויכירו כולם כי אין שום אפשרות לשמור תורה ומצוות, ללא פירושיהם והוראותיהם של חז"ל.
ומה מאוד יובן לפי"ז, שדוקא מצות העומר ששייכת לחג השבועות נמסרה באופן זה, כדי להורות שרק באופן זה אפשר לקבל את התורה בשבועות, כי אין שום בסיס לתורה שבכתב ללא תורה שבע"פ ⁸⁵ .			

5 Rashi (on Vayikra 23:3) explains that the Torah begins its listing of the holidays with Shabbos, to teach that whenever someone desecrates the holidays, it is as serious as if he had desecrated the Shabbos, because the holiness of each of the holidays is rooted in the holiness of Shabbos. Although God sanctified time by instilling the Shabbos with holiness, He entrusted the sanctification of the holidays to the Jews. God granted the Jewish people the power to take the holiness He had instilled in Shabbos and apply it to the holidays.

God likewise entrusted the Jewish people with the authority to determine the date of the new moon, and it is this authority that is the basis for their authority to sanctify the holidays. By leaving the Jews to decide when to declare Rosh Chodesh, and consequently on which day of the month a holiday falls, God allows human beings to determine His will. This is the essence of what the Sadducees refused to accept: they could not fathom that God gives man the power to decide the will of God, which is Torah law, and that He accepts our decisions.

The only time God Himself declared the new moon was when he showed Moshe the new moon of the final Nissan the Jews spent in Egypt before their redemption. At that time God told Moshe, "In the future, when you see the new moon in the sky appearing as it is now, you are to declare Rosh Chodesh" (Rashi, Shemos 12:2). Forever after, Rosh Chodesh — the date of the new moon — would be determined by man.

Thus on the fifteenth of that Nissan, when the Jews celebrated the first Pesach, the day of that holiday had been determined by God, not by man. Its holiness, therefore, came not from the Jewish people but — like the holiness of Shabbos — from God. Thus the Torah refers to the second day of that Pesach as "the day after Shabbos."

R. Reichman

The study of Torah helps us achieve harmony between what we know and what we do, as explained above. It clears the internal human channels and pathways.

The Shem Mishmuel mentions another method to achieve inner harmony. The Zohar says that Shabbos is the secret of unity, *raza dechad*. On this holy day, God is reconciled with the world and man is reconciled with God. Jews should reconcile with other Jews. Husbands and wives, parents and children, should reconcile on this day. Shabbos is harmony, peace, and rest. When we keep Shabbos, what we recognize as right becomes right.

On Shabbos, we feel an internal peace; we feel more put

together and less distracted. We feel wholesome. Shabbos is a gift that Hashem has given us. On this day, we encounter a bit of the sensation Adam and Chava had before the sin.

In Lecha Dodi, we sing "*Mikdash melech ir meluchah, kumi tze'i mitoch hahafeicha*. Holy Temple of the king, majestic city, arise and come out of your ruins!" What is this ruined holy Temple of the king? The Shem Mishmuel explains that every person is a *mikdash*, a holy Temple. This is based on the comment of Rashi in Parshas Teruma. There he says that each Jewish person is a holy temple for God's presence. "*V'shachanti b'socham*," says the *pasuk* (Shemos 25:8), "I will reside inside the Jewish People themselves." Similarly, in Parshas Emor, the Torah states "*V'nikdashti b'soch Bnei Yisrael*. I will be sanctified inside the Jewish People" (Vayikra 22:32).

During the six days of the week, our personal temples are broken. They are upside down. Tragically, we know both good and evil. We know what is good, but we are not always doing it. We know what is evil, and we sometimes do it.

The six days of the week represent the time of our own human frailty and weaknesses, of our inconsistencies. The week is the time of our lack of control and connection between what we know and what we do. The days of *chol* represent the topsy-turvy condition we find ourselves in.

נביא ארבעה הסברים לשאלה זו, ונוסיף הסבר מחודש, שישלב תירוץ גם לשאלה הקודמת. ר"י אברבנאל מסביר בפשטות, שהתורה רצתה לכתור בתריים לחג הפסח כראשון לימי המועדים. ולהיות היום הראשון של פסח ראש למועדים, נקרא היום הזהא מחג הפסח - 'שבת' בה"א הידיעה | ממחבת ושבבת, כי בו שבתת המלאכה הראשונה שבמועדים... והנה נקרא יום החמשה

עשר, שהוא היום הראשון של פסח 'שבת' משום שהוא היום הראשון מהמועדים ששבתה בו מלאכה. הנצי"ב תירץ: "והא דנקרא כאן 'שבת' משום דבקרבות בית המקדש איירי, ואין נפקא מינה בין שבת ליום טוב. דקרבות חובה וקבוע זמן מקריבים גם בשבת. ונדריים ונדבות אסור גם ביום טוב. מה שאין כן במדינה נקרא יום טוב 'שבתון' להקטין השביתה. דאוכל נפש שרי". ובנתיבות שלום תירץ: "כי עיקר עניין הפסח הוא בחינת דילוג, לעילא מן כל דרגין, ובחינה זו אין להשיג אלא בכח הרבים כמו שבת קודש, ולכן מצוותו להאכל בחבורה" (שבת, חלק ב, עמ' לט).

שטו לתתך פרשת אנוך עליון

וספרתם לכם - לעצמכם

"וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה" (כ. טו)

תיבות "ממחרת השבת" לכאורה מיותרות, כיון שמסיים "מיום הביאכם את עומר" וכבר כתב (בפס' י"א) שיום הבאת העומר הוא ממחרת השבת? ביאר הגאון רבי יצחק קופלמן ראש ישיבת לוצרן: יסוד ימי הספירה הוא דווקא ממחרת השבת, היות שההפרעה העיקרית לגדול ברוחניות הם הבלי ודמיונות עולם הזה, כמו שאומר המסילת ישרים (פ"א) שהאדם נמצא בעוה"ז בו רבים הם המרחיקים אותו ממנו ית' וכאשר הוא מאמין בכל לב שהכל מאיתו ית' והעולם אינו הפקק, הרי הוא מחפש ודורש בכל דבר איך לעבוד את השי"ת ואז כל השתמשותו בעולם הגשמי הוא לקיום התורה והמצוות. למדרגה זו זכו כלל ישראל ביציאת מצרים שאז הכירו בבירור שהקב"ה מנחיג את העולם ואין עוד מלבדו ולכן מנקודת התחלה זו צריך האדם להכין את עצמו לקבלת התורה בלי הפסק, שלא יסיח דעתו מניסי הקב"ה ומחסדיה. זהו שאמר וספרתם "לכם", היינו לצורך עצמכם, משל למה הדבר דומה לפקיד בנק שסופר בכל יום הרבה כסף, אבל זה לא שלו ואין לו מזה מאומה, כך אם סופרים הימים בלי שייכות אליהם, בלי לעשות הכנות על ידי מעשה המצוות שרק כך הימים יהיו שלנו, על זה ציוותה התורה וספרתם "לכם". ניצוצי אור עמ' קט"ז

But on Shabbos, we say "*Kumi tze'i mitoch hahafecha*, leave this upside-down existence you have during the week. Come to Shabbos, become harmonious, become whole. Become the *mikdash melech ir melucha*, the temple of the king, the majestic city." Shabbos is a day during which we have a feeling of the wholesomeness of the majestic city. We can touch the *kedusha* within ourselves, in our very bodies as well in in our minds. We greet each other with the blessing of "*Shabbos shalom*," because it is a day of wholesomeness and harmony. Thus, we must focus on observing the Shabbos day. It will open the door to inner peace and harmony.

Bringing Shabbos into the Week

Shabbos should not be the only day of the week when we experience this peace. As we physically prepare for Shabbos during the six days of the week, we can put Shabbos into our minds. If we would conceptualize Shabbos during the week, we would sin less. We would behave with more consistency between what we know and what we do. Indeed, Shabbos is meant to be taken into the week. We count the days of the week according to their relationship to Shabbos. We say "Hayom yom rishon ba'Shabbos. Today is the first day towards Shabbos," and so on each day. This keeps Shabbos in our minds every day of the week. It gives us a sense of harmony and wholesomeness, a memory of the world before sin and of the world as it will be after redemption.

Interestingly, the Shem Mishmuel adds that if someone passes away on Shabbos, it is a sign that he is a great tzaddik. A person who died on the day of harmony must have been a harmonious person himself.

Shabbos and Pesach

Parshas Emor always falls out during *sefiras ha'Omer*, the days between Pesach and Shavuos. In relating the *mitzva* of counting the Omer, the Torah refers to Pesach with a surprising word, saying, "You shall count from the day after Shabbos seven weeks" (Vayikra 23:15), until Shavuos. The *pasuk* refers to Pesach but calls it Shabbos. Why?

According to Chassidus, the purpose of counting from Pesach to Shavuos is for us to fix our character flaws. When Shavuos arrives, we should be better people, better prepared to receive the Torah. However, the process of converting our knowledge into

action challenges us. We need help from Hashem. We need to find the internal energy to combat the *yeitzer hara* that vigorously opposes our quest for perfection. Where can we find this assistance?

Each week, Shabbos gives us this help, and Pesach is, in this sense, a kind of Shabbos as well. On Pesach, we were freed from the forty-nine levels of defilement we had fallen into in Egypt. When Hashem took us out of Egypt, He uplifted us so that our souls and bodies attained a free existence. Just as this occurred in the original Exodus, Pesach always has the power to give us freedom, giving us the ability to convert what we know is right into action. In this way, Pesach is like Shabbos.

Shabbos comes once a week and takes us out of this world into a higher one. Shabbos is *me'ein olam haba*; it comes from the world of harmony. Pesach, though, is a Shabbos within this world. It holds the power to grant us freedom from the passions and physical urges that we try to control but cannot seem to completely master. Pesach grants us power to control them and to break through the barriers between us and *cheirus*, freedom. Pesach can supply us with the energy to connect what we know with what we do. This is why the Torah refers to Pesach as Shabbos.

As we go through the seven weeks from Pesach to Shavuos, we hope to achieve mastery over ourselves and total freedom from our limitations. We hope to feel this harmony between our mind, emotions, and actions. This state of harmony is called *temimus*. The Torah has a special *mitzva* for this: "*Tamim tihyeh im Hashem Elokecha*. Become harmonious and complete with Hashem, your God" (Devarim 18:13). During the time of seven complete weeks, we aim to complete ourselves as well.

למה נקרא חג הפסח בלשון שבת, יש מפרשים שהוא מלשון תשבתו כלומר אחרי היום שאסור בהמץ אז תספרו?

ביאור נפלא ביאר בזה הגה"צ רבי נתנאל הכהן קווינ משגיח תורה ודעת בנו יורק: בספרים נאמר ששבת קדש נקראת כך משום שקדושתה קביעה וקיימא, שכן את קדושת יו"ט מקדשים ישראל, כמו שאומרים בתפילה מקדש השבת ואח"כ ישראל והזמנים, שכן ישראל מקדשים את הזמנים שהשבת ניתנה כמתנה טובה לישראל בלי פעולה מצדם והיא קבועה וקיימא מששת מי בראשית.

כך זה גם בפסח, כפי שאומרים בהגדה שהקב"ה נתן לנו במצרים שני מצוות, דם פסח ודם מילה ובזכותם יצאנו ממצרים, ומשני מצוות הללו היה לנו גילוי שכונה בים סוף, שראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי בנבואה, אבל זה היה מתנה מהקב"ה רק לפי שעה, שהרי לא היה זה בזכות מעשיהם, ולמרות שעלו אז למדרגה גבוהה, חזרו לאחור מכן למדרגה שהיו בה מקודם והוצרכו לתקן מעשיהם בספירה עד שבאו לקבלת עול

מלכות שמים, ורק אז היו ראויים לקבלת התורה ואז זכו למדרגה שהיו בים סוף, מדרגה של "פנים בפנים דיבר ד' עמכם".

אלא שיש להעמיק, מדוע ניתנה להם ביום ראשון של פסח מתנה כה גדולה מהשמים ומיד נתבטלה, אלא הביאור, בתחלה הראה להם הקב"ה את מה שביכולתם להשיג, כמאמר החכם אין חסידות כחסידות הראשונה כשמקבל עליו דרך בעבודת ד', דרך של לפנים משורת הדין, שאז ישנה התרגשות גדולה מאד, ואחר כך לאט לאט הוא נופל וחושב לעצמו מה נעשה בי, הלא רציתי לעשות הטוב, מבארים בשם הבעש"ט זצ"ל [כך מובא גם בהקדמת חכמת אליהו - נדה בשם הגר"א זצ"ל - המו"ל] כשהוא מקבל עליו מדרגה של קדושה ויר"ש אז מן השמים נותנים לו במתנה ההתלהבות להראותו עד כמה יכול להשיג בכוחותיו.

המשיל זאת הגה"צ רבי שרגא פייוויל מנדלוביץ זצ"ל לאדם שנכנס לחנות לקנות מאכל ואינו יודע אם הוא טוב או לא, אז נותן לו החנוני מעט לטעום ואם רוצה יותר אז צריך לשלם בעבורו. כך הקב"ה מראה לו לאדם עד היכן יש לו לעלות ומטיעומו נעימות התורה ואז יעמוד על כך בעצמו.

המתיבחת תשס"ו עמ' תקכ"ב

תלמידו של הרב דסלר, הרב חיים פרידלנדר כתב כעין זה: "בתהליך התהוות עם ישראל יש להבחין שלושה שלבים עיקריים. (א) גלות מצרים בחנינת עיבור. כמו העובר המתפתח מבפנים ולא נראה מבחוץ, כך הכין הקב"ה את יצירת עם ישראל וגאולתו מתוך הנהגת הסתר פנים. (ב) יציאת מצרים הנמשלת ללידה. בני"י היו שקועים לגמרי בתוך טומאת מצרים. היציאה ממצרים הייתה פתאומית ובזמן קצר ביותר. כעזיבת העובר את רחם האם ממצב של הסתר פנים עברו ברגע אחד לגילוי של ניסים גלויים. ומיד התעלו כלל ישראל משפל המדרגה של טומאת מצרים לשיא הגדלות... אמנם כל העליה הזו נתנה לנו ע"י אתערותא דלעילא... (ג) הימים שביין יציאת מצרים לקבלת תורה - ימי הגדילה. כל המדרגות שקבלנו במתנה בעת יציאת מצרים - עלינו לעשותן יסוד וקניין בנפשנו ע"י עבודה עצמית.³⁸ מטבע הדברים ההתרגשות הראשונית מתקררת כעבור זמן. ההכרה שהגיעו אליה ע"י ראיית ניסים אינה נעשית בניין עצמי של הנהגה גם בחיי היום יום. עתה הגיעה העת לבסס ולקבוע את

הגדלות באופן קבוע לצמיתות. לאחר העליה הפתאומית של מי יעלה בהר ה', שזכו לה במתנת שמים, חייבים בני"י לעסוק בכוחות עצמם להגיע למי יקום במקום קודשו, דהיינו לקבוע ולייצב בדרך התפתחות והתבססות איטית את הגדלות שזכו לה במ"ט הימים" (שפתי חיים, מועדים ג עמ' ל)

There is a passage in 'Mesillath Yescharim' that will help in our understanding of the questions we have raised. Writing of sanctity and the process it involves, the author says: 'The nature of sanctity is two-fold—it begins in labour and ends in reward; it begins as an effort and ends as a gift; it begins with man striving to sanctify himself, and ends by sanctity being bestowed upon him.'

This is what the Sages have said :
 אדם מקדש עצמו מעט מקדשים אותו הרבה. מלמטה, מקדשים אותו מלמעלה
 —'When a man makes a small effort towards sanctity, it is granted him in large measure; he makes the effort here below, and it is granted him from above.' The effort that man should make is to sever himself from material values and concerns, and cleave at each moment to his God . . . To achieve this is, of course, a huge undertaking: man is, after all, on one level a physical being, with physical needs and ties. The achievement of this almost superhuman aim is, then, a gift: what man can do is to pursue a true understanding of God, and translate this understanding into the practical sanctity of life. And then, God will lead him on the path that he himself has chosen, and will bestow His own sanctity on him.' The 'Mesillath Yesharim', therefore, tells us that all that man can do to achieve sanctity is to sever himself from material concerns. This is the negative aspect—the positive sanctity is then granted as a gift.

In a similar way, the command to love God can be understood as a description, rather than a command. As a command, it is at first difficult to understand. How can one be ordered to love? How can an emotion be prescribed? The emotion, however, exists in the heart of man: the love of God is natural to him, integral to his soul. It is a sub-conscious yearning towards God that only has to be realised, to be allowed to emerge to the surface of consciousness, by the removal of all obstructions, all the scum and debris of sin that embeds itself in man's soul. The labour of man is to rid himself of these foreign bodies—the negative aspect of the pursuit of sanctity, the aspect that lies within man's power; then he will lay bare the ardent purity of his deepest nature, the love of God that lies buried in his heart.

The first verse with which we began can now be interpreted in a way that will clarify the use of the word 'Sabbath,' where it was not, in fact the Sabbath that was meant. R. Zadok HaCohen¹⁰ explains this by defining more closely the nature of the Sabbath. The sanctity of the Sabbath is an eternal and changeless sanctity: it is a gift of God from the time of creation, unaffected by any human factors, essential to the character of the day. The Festivals, on the other hand, depend largely on human decision for their sanctity. The power is vested in the Beth Din to rule on the choice of these days—and God, as it were, ratifies their decision—grants holiness to their ruling. We are told that God says:
 פתחו לי כפתחו של מחט ואני אפתח לכם כפתחו של אולם
 —'Make for me an opening like the eye of a needle, and I shall make for you a space like a great hall.'¹¹ Man has only to make the smallest indication of his desire to come close to God, and God responds with a generosity that exceeds the tiny gesture of man. Similarly, the human court of Israel has only to make the decision of fixing the day of the Festival, a movement towards sanctity, and God showers forth His treasury of holiness on the chosen day. It is, however, man's action that triggers off, as it

were, the divine blessing: in the sphere of 'Yom Tov,' of the Festivals, God waits on man, His gift is dependent on the human gesture that begs for it.

19 We are commanded to count the Omer, from the morrow of the first day of Pesach, of the redemption from Egypt. But the Torah refers to this day as 'the Sabbath,' to show the particular holiness of this festival, a holiness immutable and independent of all human agency, sharing with the Sabbath the nature of a spontaneous, unsolicited gift of God. The word 'Pesach' itself has the meaning of 'leaping'—מדלג על ההרים—'God leapt over the mountains'¹²—He bestowed on Israel the power to ascend to unimagined heights of holiness, heights that they certainly would not have attained on their own accord. Only in this way could they come to deserve the miracles of this redemption—inspired to a spiritual vision and purity that carried them through the events of that day. This was a day like the Sabbath, a sheer outpouring of God's love, penetrating the souls of the people with holiness.

Then came the morrow, and the revelation was withdrawn. Denuded suddenly of this glory, men had to strive for themselves to retain the vision of the previous day, the clarity with which they had seen God. Now human effort was necessary to justify the pitch to which God raised them, to show they had been worthy of redemption. This was the cumulative task of the fifty days from Pesach to Shavuoth—a process of ever-increasing Kedushah, of sanctity fought for and won, day by day in the routine of practical life, without the assistance of super-natural manifestations. Only through this long and difficult process of self-perfection, could they come at last on the fiftieth day to Mount Sinai, once more to the haven of the Festival that has the nature of a Sabbath. On the 'morrow of the seventh Sabbath' they were granted the Torah: after all their effort, it still required a Sabbath, a free outpouring of Kedushah from God to lift them to the pitch of holiness at which they could receive the Torah.

So we see in the spiritual history of Israel a process parallel to that we have pointed out in the life of the individual—a process beginning with a gift of God: continuing with the effort of man

on his own behalf to achieve a spiritual aim, to bring into consciousness the latent purity and holiness that has been planted in him; and ending with God's renewed intervention, guiding him to levels of attainment not accessible to human nature, of its own strength. Man's effort, then, in any task that seems difficult at the outset, almost beyond his energies, must be seen, not from the human view alone, as a solitary, futile resistance against the forces of evil, but in true perspective, as a movement towards God, buttressed on both sides by the aid and love of God Himself. Here there is no room for despair: such endeavours should call forth in him, rather, a joyful confidence and gratitude for the strength that has been, and shall be given, to achieve his aim.

In aggadic writings we are told that the unborn child is taught the whole Torah in the womb. An angel teaches him all the mysteries of Creation and all that he will ever need to know in order to reach perfection, his own chelek (portion) in Torah. A lamp is lit above his head, and by its light he sees from one end of the world to the other. As the child is born, however, the angel strikes him on the mouth and he forgets all that he has learned and is born a simple and unlearned baby. The obvious question is: why teach a child so much and then cause all the teaching to be forgotten?

But the answer is that it is not forgotten; it is driven deep into the unconscious. A person may be born with no explicit knowledge, but beneath the conscious surface, intact and rich beyond imagination, is all that one wishes to know! A lifetime of hard work learning Torah and working on one's personality will constantly release, bring to consciousness, innate wisdom. Often when one hears something beautiful and true one has the sensation, not of learning something, but of recognizing something! A sensitive individual will feel intimations of his or her own deep intuitive level often.

The pathway is clear — a person is born with a lifetime of work ahead, spiritual wisdom and growth are hard-earned. But the inspiration is within; you were once there! And that inner sense of inspiration provides the motivation, the source of optimism and confidence that genuine achievement is possible, even assured, if the necessary effort is made.*

22 In all these applications, and in fact in all of life, the challenge of the second phase is to remember the first, to remain inspired by that memory and to use it as fuel for constant growth. The Rambam describes life as a dark night on a stormy plain — lashed by the rain, lost in the darkness, one is faced with despair. Suddenly, there is a flash of lightning. In a millisecond the scenery is as clear as day, one's direction obvious. But just as soon as it is perceived it disappears; and one must fight on through the storm

with only the memory of that flash for guidance. The lightning lasts very briefly; the darkness may seem endless.

That is the pattern of life, short-lived inspiration and lengthy battles. The tools needed are determination, perseverance and a stubborn refusal to despair. Personal ordeals which make despair seem imminent are in reality a father's hands, withdrawn so that you can learn to walk. And the work of remembering the flash of light when it seems impossible is *emuna*, faith.

→ The third phase, and happy is the one who attains it while yet alive, is transcendence. It is a regaining of the level of the first phase, but now deserved, earned, and therefore far beyond it.

⊗ There is a statement of the Sages which describes the final transcendence, the transition from this world to the next, and it describes the angels which come to greet a person at that time. One of these angels comes to search out "Where is this person's Torah, and is it complete in his hand." The Gaon of Vilna points out, chillingly, that the higher being which asks this question is not a stranger. Suddenly one recognizes the very same angel with whom he learned Torah in the womb! And the question to be answered is: Where is that Torah which inspired you then? Have you brought it into the world and made it real? And can it now be called yours?

R. Hirsch

ויקרא כג אמר

after it. The days leading up to Shabbos have Shabbos as their goal. We are to live these days in such a way that the work performed on them be worthy of appearing before God. The days following Shabbos are to actualize the spirit that was renewed on Shabbos. They should show how a person renews his bond with God on Shabbos, and how he devotes himself anew to His service. Thus, in general, Sunday, Monday and Tuesday are regarded as accompanying the past Shabbos; Wednesday, Thursday and Friday are regarded as preliminary to the coming Shabbos (see *Pesachim* 106a).

In our view, then, שבע שבתות תמימה תהיינה means this: Seven complete Sabbath cycles are to pass. Seven times, Shabbos is to exert its educating power on the workdays in its sphere of influence. That is to say, seven times, Shabbos is to exert its influence on Sunday, Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, and Friday — whether they come before or after Shabbos. On whatever day of the week the יום הנקף — the 16th of Nissan — may fall, that day is always the first of a seven-day period grouped around a Shabbos. A complete period such as this must pass seven times, before the purpose of the counting prescribed here is attained. This complete Sabbath period begins on the night of the 16th of Nissan, and at this very time the counting, too, begins (*Menachos* 66a).

The foregoing explains why Scripture does not say here וספרתם לכם, as it says in *Devarim* (16:9): ושבעה שבתות תספור לך; but, rather, first Scripture mentions the counting in general, without an object, and only then does it add an independent sentence: שבע שבתות

ההכנה לקבלת תורה: מידות מזוככות

אותה ספירה, אותו זיכוד לקראת חג השבועות, יחל איפוא ממחרת הפסח, משום שעם ישראל אינו מתוקן עדיין; בשלב זה, קשור הוא עדיין למועדים, תוצרי-הלבנה, המבקשת גם היא את תיקונה ואת מילוי גמימתה. ישראל יצאו אמנם ממצרים — אבל עדיין מבקשים הם את תיקונם; מבוססים עד צוואר במיט שערי טומאת מצרים. במה יעלו מיטת-היוון? — אומרת התורה ליוצאי-מצרים: "וספרתם לכם" — לטובתכם, לתועלתכם; אתם צריכים להזדכך ולתקן עצמכם בספירת חמישים היום, כדי שיהיו בגדכם פלים לקבל את התורה. "וספרתם לכם" — משורש ספיר ויהלום; נקו ולטשו עצמכם, עד שתהיו מזוככים פספירים — כי רק כך תוכלו לזכות בתורה.

בהקמת המשכן אמר ה' למשה: "ונבל כל חסם-לב נתתי חכמה" (שמות לא, ו); וכן ב"דיניאל" (ב, כא): ה' נותן חכמה לחכמים, וגינה לנבונים. למדו מכך הז"ל, שאין הבורא נותן חכמה אלא למי שיש בו חכמה (ברכי נה.). פירוש הדבר: ה' נותן חכמה, רק למי שיש בו פלים לשמר בהם את חכמתו. "ונבל כל חסם-לב." בלב מי שברשותו כלים להכיל חכמה, רק לו "נתתי חכמה"; אחרת — מה יעשה עם החכמה? טיפש, אינו דווקא זה שחשקה לו מנת-משכל או ידע מסויים, אלא זה שחקר כלים לשימור וליניצול נכון של חכמתו.

ואלו כלים דרושים לקבלת התורה ולשימורה? — תיקון הנפש וזיכוכה; לצייד אותה במידות המתאימות. לכן צריכים היוצאים ממצרים להקריב את העומר, שסגולתו לרומם את האדם ממצב הרוחני הירוד; ואחר-כך במשך ארבעים ותשעה יום, להמשיך על נפשם מיטת קבין של טהרה, כך שבכל יום יגאלו נפשם משער נוסף של טומאה — עד שיהיו ראויים לקבל את הזכה מכל, המעולפת ספירים.

פלים מתאימים — חובה

המקובל האלקי רבי חיים ויטל וצ"ל, דן ב"שערי קדושה" (חייא שער ב) בשאלה: מדוע אין בתורה ציוויים על המידות? כשם שפצטווינו מתי לאכול חמץ ומתי מצה, מדוע שלא תצווה התורה במפורש: לא תהיה רע-לב, למשל, כפי שמצינו ב"פרקי אבות" או ב"משלי" (אמנם הגאווה מנוייה קלאו — סוטה ה.)?

— אפשר היה אולי לתרץ כפי ששמעתי מאבי-מוקי שליט"א [זללה"ה], שמידות-הנפש מכונות "מידה", משום שצריך לדעת באיזו מידה להשתמש בה... אי-אפשר להתוות הוראה כללית: נהג תמיד במידה זו, או: אל תלך במידה פלונית בשום אופן; מפני שכל מידה, פעמים שצריך להשתמש בה ופעמים שלא. וחוף מהגאווה והכעס שהרמב"ם מרחיק מהן עד הקצה האחרון (הלי דעות ב, ג) הרי שאר המידות דרושות במידה זו או אחרת. למשל: מן הנמנע לומר בצורה החלטית: הנה בזבון, או: הנה קמצן; אפשר לומר: תן צדקה לעניים, והיינו: "לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ירך מאחיך האביון. כי פתח תפתח את ירך לוי" (דברי טו, יח). וכן: להיות אמיץ או פחדן; אסור לפחד מהאויב בעת מלחמה ויש להאמין בה', אך פכלל, עליך לשקול מתי להשמר ומתי ליטול סיכון.

אבל תלמידו המובהק של האר"י מתרץ כך: אין בתורה צווי על מידות-הנפש, מפני שהן קודמות לתורה! "דרך-ארץ קדמה לתורה" (ויק"ר ט, ג). המידות הן הפלים היחידים שלתוכם יכולה התורה להיכנס, וכשאין המידות ישרות — אזי אין בכלל עם מי לדבר. אם יכנס תייר לשיבה וישאל: מדוע אין מלמדים כאן קרוא-וכתובי האם זאת אומרת, שהנהלת הישיבה אינה רואה בחיוב ידיעת קריאה וכתביה?... — אדוני, מי שאינו יודע קרוא-וכתוב אין לו מה לחפש כאן! וכי מה יעשה אדם כזה בישיבה?! וכי מה יעשה אדם שמידותיו מושחתות — והוא אף אינו נלהב לתקן — עם התורה הקדושה?! העיסוק החוזר ונשנה שלנו ביציאת-מצרים מדי שנה, אינו רק זךך למאורע שהתרחש בעבר, אלא מציאות המתעוררת מחדש בכל שנה בלבנו. אותו כוח רוחני עליון, שב ומוציא אותנו מעבודות החרות-הנפש, ובעקבותיו צריכים אנו לשוב ולזכור את אלהי טומאת-מצרים — אותה מלכות-רשע, המונעת מלבנו לצאת ממצרים ולקבל תורה בסיני — לפרוק-עול מיטת בחינותיה השונות, ולהיכון לקראת אלקינו. ללא

תמימות הדין are not the same as שבועות. שבוע is any period of seven days; שבוע is a seven-day period that is predicated on the day of Shabbos. שבוע as the object of וספרתם לכם would denote a period of seven days created by the counting. שבת — separated from the command to count and mentioned in an independent sentence — is an objective period of seven days that is conferred by the day of Shabbos; the counting merely instills it in our consciousness.

Thus, we are commanded to "count" from the day of our freedom and prosperity of our national independence. From this we learn, in general, that these achievements are not the end but only the beginning of our national aspirations. Then we are shown the road we must travel to reach the goal of the counting: Seven times, Shabbos is to exert its educating influence on our active and working lives. Seven times we are to accept upon ourselves the yoke of God's kingship. We are to learn

that the world, which man rules and which rules man, is subject to the rule of the Creator. As a result, freedom and the basis of our independence — possession of the land — will have been purified seven times by the idea of Shabbos. Only then will we be worthy of remembering that attainment to which our counting leads. For we count from freedom and from possession of the land, and our count is to lead us to the true goal of the freedom that is ensured by possession of the land.

This attainment — as we know from the tradition of our Sages (see below for elaboration) — is none other than God's Torah; and we well understand that the Torah requires, of those who would receive it, prior preparation through the experience of Shabbos. For Shabbos trains man to surrender to God and joyfully accept the yoke of His service. Shabbos preceded the Jewish nation, and the reintroduction of Shabbos into the world preceded the giving of the Torah. Shabbos trained the people to surrender to God through מלאכה, and in particular it released them from obsessive concern with securing a livelihood. Thus, the Shabbos prepared the freed people to become God's people.

39

שתוכל להיות יציאת מצרים. וזהו הגילוי הגדול של יום א' דפסח, שהארה זו יורדת בכל שנה ושנה. ולאחר יום ראשון של פסח שכבר היתה יציאת מצרים גסתלק גילוי האור הזה, ובאים ימי הספירה שבהם צריכים ישראל לעמול בעצמם ספירה אחר ספירה חמישים יום עד לחג השבועות שבו משיגים שוב את המדרגה שהיתה ביום א' דפסח, שהם אותם המדרגות אלא שהפעם משיגים אותם ביגיע כפיהם. אמנם איתא בספה"ק שכיון שישראל היו משוקעים

במ"ט שערי טומאה לא היו יכולים להיחלץ מהם בכחות עצמם, אלא שמכל הארה של קדושה נותרת רשימא, ואף מההארה של יום א' דפסח בבחי' דילוג הגם שנסתלקה מ"מ נותרה ממנה רשימה לכל ימי הספירה, והיא הנותנת כח לישראל בעבודתם להתכונן לקבלת התורה. וכלולים בימי הספירה ב' ענינים, לטהרנו מקליפותינו ומטומאותינו, בבחי' ספירת שבעה נקיים, לצאת ממ"ט שערי טומאה שהאדם משוקע בהם, וגם בחי' ואטרו ואתקדש בקדושה של מעלה, שכדי לזכות לקבלת התורה צריכים גם הכנה להתקדש בקדושה של מעלה, ואת ב' המעלות יש בימי הספירה.

ועפ"י י"ל הפסוקים, והניף את העומר לפני ה', מרזמו על הענין של ואטרו ואתקדש בקדושה של מעלה שיש בימי הספירה, ממחרת השבת יניפנו הכהן, היינו מכח הרשימא עילאה שנשארה ממחרת השבת שהיתה ההארה הגדולה בבחי' דילוג של יום א' דפסח, שהיא נותנת כח לישראל להקריב את

ויהי

כידוע, ספירת העומר אינה קשורה עם השבת. היא יכולה להתחיל ולהסתיים בכל יום מימי השבוע. ולכן לשון המקרא: "שבע שבתות" טעון הסבר: מדוע לא נאמר "שבעה שבועות" כמו שנאמר בפרשת ראה?

הרש"ר הירש מבאר את הקשר הנפלא בין השבת לימי ספירת העומר: העובדה שבמשך תקופת הספירה עוברים עלינו שבע שבתות יש לה משמעות מיוחדת לגבי תכלית המצווה. כשהתורה מדגישה: תספרו שבע שבתות, כוונתה לומר: אל תספרו ימים בעלמא - תספרו ימים כאלה שרשומה של השבת משתקף בהם!

תחילת ספירת העומר חלה במועד של גאולת מצרים, שתמציתה היא: "לקחת לו גוי מקרב גוי" - לידת חירותנו ועצמאותנו הלאומית, העת שהיינו לעם. תקופת הספירה, שהיא תקופת המעבר בין יציאת מצרים למתן תורה, נועדה להביא אותנו מעצמאות לאומית לעצמאות רוחנית, להפוך את עם ישראל מעם ככל העמים - לממלכת כהנים וגוי קדוש על ידי הכשרתו לקבלת התורה.

לא רק את הארץ הקב"ה נותן לעם ישראל אלא את התורה והארץ, על מנת שהתורה תדריך ותנחה אותנו איך חיים בארץ ומקיימים מצוותיה. מי שמתבונן מעט, נראית לו משימה זו כמעט כבלתי אפשרית. איך אפשר לדרוש מעם שזה עתה השתחרר מכבלי העבדות להיכנס שוב תחת העול, להשתעבד שוב, לקבל על עצמו עול מלכות שמים ותרי"ג מצוות?! הלא רק עכשיו ניתנה להם האפשרות לבטא את עצמם, ליצור "תרבות לאומית", וכבר נדרשים הם לקבל עליהם את עול התורה!

נכון, דבר זה הוא בלתי אפשרי - למי?

28 מי שחושב שהוא היוצר, הוא הבונה, הוא בעה"ב על עצמו ועל העולם כולו - אצלו, ויתור על חירותו ועל עצמאותו כמוה כויתור על חייו. אם אין לו אפשרות לבטא את עצמו - למה לו חיים?..

אך עם ישראל חודר בהכרה שונה מזו. "כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ" - לא אנו היוצרים, לא אנו הבונים. אנחנו בסה"כ כחומר ביד היוצר, כלי עבודתו של בורא העולם. אומות זקוקות לעצמאות, כדי לתת ביטוי ללאומיותן. אבל אנחנו - הלא אנו ליגיונו של מלך מלכי המלכים, ממלכת כהנים וגוי קדוש!

מי שמודע לכל זה לא יקשה עליו לקבל את התורה. הוא יבין, שאדרבה: רק באמצעות התורה אפשר ליצור יצירה שיש בה ממש - אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה! "מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש - אבל למעלה מן השמש יש יתרון..."

מכאן יובן הקשר שבין ספירת העומר לשבת:

בימי החול, כשחיי החולין מקיפים את האדם מכל עבר, קשה להגיע להכרה זו. רק השבת מסוגלת לרומם את האדם ולהמחיש לו את אפשרותם של כל ערכי העוה"ז. וזוהי הדרך, שעלינו לעבור בה את ימי ספירת העומר: לספור שבע שבתות, כלומר: לחיות שבע שבועות תחת השפעת השבת! כל יום שחולף צריך לינוק מהשבת הקדושה שלפניו. רק כך נוכל להגיע ליום הנכסף - יום מתן תורה.

כיוצא בזה בכל ימות השבוע ידע האדם שהימים יונקים את כוחם מהשבת. כפי שהשבת מתקדשת כך גם מתברכים ממנה ששת הימים. ומי יאבד מרגלית יקרה זו?

וי"ל הענין, ע"פ הידוע מהאר"י הק' שהנס הגדול ביותר ביציאת מצרים הוא מה שהיתה בדרך דילוג, שהגאולה לא יכלה להיות ע"פ הסדר הרגיל של גילוי האור, כי היתה או התגברות החיצונים באופן חזק מאד, ואילו היתה ההארה בסדר הרגיל היו נאחזים בה החיצונים, לכן הוריי הקב"ה אור גדול מאד, וכלשונו הק' שירדו בבת אחת גדלות א' וגדלות ב', אף שע"פ הסדר בשום מקום אין הגדלות נכנסת לפני קטנות, רק כאן מחמת חשש אחיזת החיצונים הוצרך להיות בחי' דילוג כדי

העומר ולהניפו לפני ה' ובהמשך נאמר וספרתם לכם ממחרת השבת כנגד בחי' לטהרנו מקליפותינו ומטומאותינו, וספרתם, מלשון ספיר ויהלום, לכם, היינו עניני לכם, שתאירו ותזכרו את עניני לכם הגשמיות והתאוות שלכם. ולכך נכפל ממחרת השבת, כי גם העבודה של וספרתם לכם לטהרנו מקליפותינו ומטומאותינו היא מכח הרשימא עילאה שנשאר מיום א' דפסח למחרתו. שלולא הרשימא עילאה הזאת מיום א' דפסח לא היו ישראל יכולים לגשת לעבודת ימי הספירה ולא היו יכולים להגיע לקבלת התורה המרומזת במנחה חדשה לה'. וע"כ נאמר ב"פ ממחרת השבת להורות שגם מדרגות הקדושה של ואטהר ואתקדש בקדושה של מעלה, וכן העבודה של וספרתם לכם לטהרנו מקליפותינו ומטומאותינו, הכל הוא מכח הרשימא עילאה ממחרת השבת. וכל זה הוא הכנה לקבלת התורה, לזהקרבנות מנחה חדשה לה'. וכשם שגאולת מצרים לא היתה יכולה להיות לולא הגילויים הגדולים שהיו אז, כך קבלת התורה איננה יכולה להיות כי אם ע"י הארה זו, שמכח הרשימא עילאה הנשארת מהארת יום א' דפסח מתכשרים ישראל לקבל את התורה, ותכלית

תג הפסח נשלמת בימי הספירה עד לקבלת התורה. וימי הספירה שבאמצע הם בבחי' חול המועד ארוך בין הימים טובים פסח ושבעות שבתחלה ובסוף. וע"כ נאמר והקרבתם מנחה חדשה לה' בפסוק של וספרתם לכם, שמנחה חדשה מרומז על קבלת התורה כאמור, והכל הוא המשך מכח ממחרת השבת. ומה"ט לא נאמר בתורה היום בחודש של העומר והספירה, לפי שאין זה דבר חדש, ע"ד שמבאר הרה"ק המגיד מקורו וצ"ע זי"ע הא דאין מברכים שהחינו על מצות ספירת העומר, לפי שאין זה אור חדש אלא אור זה נמשך מפסח וכבר בירכו עליו שהחינו בפסח, ועד"ז י"ל הטעם שלא הוזכר כאן היום בחודש לפי שאין זו התחלה חדשה אלא המשך מפסח שזמנו כתוב בתורה, והכל הכנה להגיע לתכלית, לקבלת התורה והקרבתם מנחה חדשה לה'.

32 ועפ"ז י"ל מה שיום א' דפסח קרוי כאן שבת, כי הארה זו של פסח היא בבחי' שבת. דכמו שכל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין, וכן כל עניני קדושה נמשכין מהש"ק, וכמו"כ ויברך אלקים את יום השביעי ויקדש אותו, כל ההשפעה לימות השבוע יורדת בשבת, וכל ההארות שיש בימי השבוע נמשכות ע"י השבת. כך גם בהג הפסח יש מדרגה זו, שכל ימי הספירה, כל ההכנות והמדרגות שבתם הכל מכח הרשימא עילאה של יום ראשון דפסח שממנו ההשפעה לכל ימי הספירה, והריהו בבחי' שבת שכל ברכאן דלעילא ודתתא תלויים בבחי' דילוג של היום הראשון. והנה כמו שיציאת מצרים היתה בדרך דילוג, שהוריד הקב"ה אור גדול שמחמתו נפל פחד על כוחות החיצונים ונסתלקו לגמרי בבחי' כל שולטני רוגזין ומארי דידינא כולוהו ערקין ואתעברו מנה, על דרך זה הוא ביציאת מצרים הפרשית של כל יהודי, שהרשימא עילאה הזו מכינה ומביאה את ישראל לקבלת התורה.

הלכה

פרשת ויצא

והלבוש

אלה

מב

בתיב ויאל יעקב מנצח שבע, ומציא רש"י דברי חז"ל (צ"ר סת, ו) יציאת לדיק מן המקום עושה רושם, שזמון שהלדיק בעיר הוא הודה הוא הדרה הוא זיוה, יאל משם פנה הודה וכו'. ויש לכוון הדברים על שבת קודש, שאז יש לאדם הוד והדר חיו, וכלשון המדרש "קדשו זמאור פניו של אדם הראשון". וצפרי לדיק (אום ד) איתא כי הוד הדר חיו הם נגד הג' ראשונות כתר חכמה

זינה, עיי"ש דצדריו הקדושים. ונשפת אמת (פראשית מרמ"ח ד"ה נמדש וינך; שנת משונה מרמ"ח) איתא כי שבת קודש יש בו הארה מג' ראשונות, ולכן כתיב שבת ג' פעמים יום, והיינו כי שבת יש לאדם הודה הדרה חיוה. ובעת שפנה היום נצטת השבת פנה הודה חיוה והדרה.

על דברי רש"י אלו כותב השפת אמת (מל"ו ד"ה נרש"י) וזה"ל "וקשה הא כל הקושיא היה מאחר שאין שבת ומעלת זינאה רק ההילוך למה נכתב היציאה. וא"כ תוגדל הקושיא צמי' זה כי חסרון היציאה אין לורך לכחוש. ויש לפרש הענין להיפוך כי כל זמן שהלדיק בעיר הוא הודה חיוה כו'. פי' שאין השבת נקרא ע"ש המקום מאחר שהלדיק עוודנו שמה. אבל זינאתו מהמקום נשאר רשימה בהמקום. וזה שבת המקום שהי' דר בו אורו לדיק. ומקבל המקום חשיבות מרשימה זו שמינה הלדיק במקומו. וכן מצינו בצריאתו של עולם שכל זמן שלא נצטת הקב"ה את עולמו לא הי' לעולם מציאות כי לא היה רק השי"ת ואחר הצריחה זה קיום כל העולם מה שהניח הקב"ה רשימה המקיימת הכל כעודע ליודעים. וכן נוהג ענין הזה בכל המעשים שכל אבר שנעשה בו מנחה ועבודה נקדושה. נשאר בו רשימה קדושה והוא מיקון האדם עכ"ל. מדב"ק אנו למידים כי יציאת הלדיק עושה רושם היינו שהוא מניח רושם, ומנה הרושם יכול האדם לזנות, וממנה יכול להקיס צנין של קדושה.

35 ויש לפרש לפי דבריו כל הענין על מוצאי שבת קודש, כי ציוס השבת הקדושה היא בהתגלות, הוא הודה הוא חיוה כנ"ל, אבל

נצטת השבת מניח השבת רושם, ומנה הרושם יכול האדם להיות לו תקומה כל ששת ימי המעשה, ולהמשיך קדושת השבת לתוך ימי המעשה. ויאל יעקב מנצח שבע, מרומז בצפיה"ק כי צאר שבע מרמוז על שבת קודש, ובעת נצטת השבת האדם הולך לחרונו של עולם, וצמוצאי שבת הרי יש חרון אף הכי גדול, כי אז היצר הוא בחוקפו. והוא כמו עת יציאת הנשמה, שאז הגוף הנשאר מטמא טומאת מת האמורה, כמו שמבואר בלבו"מ הק' (פרי חוקת) המשל לכלי שהיה בו דבש כשמריקים הדבש ממנה נצטת אחר"כ הזבובים לתוך הכלי, כמו כן צמוצאי שבת קודש שהוא

36

זמן יציאת הנשמה יתירה מן הגוף, יש לזכור ציומר שלא יצאו הזבובים, הם כוחות היצ"ה שנקרא זבוב, ויכנסו לתוך גופו של אדם. כן צינאת השבת נשאר רושם לימי החול מהשבת, וכמו שאמרנו שזה רק כאשר השבת הוא בהתקשרות ודציקות לצינת גזויו של הקב"ה, והוא נקדושתה בשלימות, ואז מנה הרושם יכול האדם לזנות הקדושה ציני החול. הרצי הצינת ישראל לזוק"ל (מש"צ) מציא רמו לזה, שהרי הדין כפסח מורה הוא שאות שנעשה מטושטש אם רשמו ניכר או האות כשר, היינו כי ציני החול האדם נעשה מטושטש, צפרטו צעמים אלו מכל מה שמתרחש, וצמה הוא יכול להחזיק מעמד, רק ע"י הרושם שנשאר מהשבת, שבת נקרא אור, כי אור הוא, ואפילו אם ציני החול נעשה מטושטש, אבל אם רשמו ניכר אז הוא כשר. וזו עבודת האדם לראות להשאיר הרשימה משבת קודש לששת ימי המעשה על ידי ההתקשרות לשבת צימר שאם ויחר עז, ועל ידי המוספת שבת.

37

רושם אופיות שמור, שמור לאחריה, לשמור * הרושם שלא יאבד, וע"י מה יכולים לשמור הרושם דקדושת השבת, רק ע"י לימוד המורה, דשבת ומורה הוא אחד, ועל ידי לימוד המורה צוים הרושם דקדושה. ורמוז לדבר רושם עולה חקמ"ו דאיתא צמעשה רוקח (פרי נשלה) שמרמוז על כח תורה שצכתב ומורה שבעל פה [עיי' הלכה והלצוב צלק חשק"א שהצאנו דבריו], והיינו כי קיום הרושם הוא על ידי לימוד המורה שבעל פה צמוצאי שבת, ועיי"ו נשאר הרושם. ויש להוסיף רמוז לדברים הנ"ל, אומרים צומירות ליל ש"ק, דורשי הוי"ה זרע אברהם אברהם המאחרים לצאת מן השבת וממחרים לצא, דורשי הוי"ה צגימטריא רוש"ס, כי כפי הדרשה ציוס השבת את ה', האדם מאחר את היציאה מן השבת, ומוסיף מחול על הקודש, כן נשאר הרושם לחול.